

REGULAMIN II PRACOWNI FIZYCZNEJ (II pracownia A)

I. STRUKTURA PRACOWNI

1. II Pracownia Fizyczna jest jednostką organizacyjną Instytutu Fizyki powołaną do realizacji celów dydaktycznych.
2. Bezpośredni nadzór merytoryczny nad funkcjonowaniem Pracowni sprawuje kierownik II Pracowni Fizycznej.
3. Za sprawność i przygotowanie do zajęć wszystkich istniejących zestawów ćwiczeniowych odpowiedzialny jest specjalista z wykształceniem fizyka.
4. Zajęcia w ramach Pracowni prowadzą nauczyciele akademicy.

II. CELE REALIZOWANE W II PRACOWNI FIZYCZNEJ

1. Utrwalenie i poszerzenie wiedzy studentów z zakresu fizyki eksperymentalnej.
2. Zapoznanie z metodyką złożonego eksperymentu fizycznego obejmującą:
  - a) poznanie budowy i zasady działania wybranej aparatury badawczej,
  - b) planowanie pomiarów,
  - c) wykonanie właściwych pomiarów,
  - d) analizę wyników eksperymentalnych (metody opracowania wyników pomiarów).
3. Wyrobienie zdolności praktycznego wykorzystania techniki komputerowej i oprogramowania aplikacyjnego.
4. Wykształcenie umiejętności formułowania wniosków oraz logicznego referowania swoich prac.

ZASADY DYDAKTYCZNO-REGULAMINOWE W II PRACOWNI FIZYCZNEJ

1. Organizacja zajęć w pracowni.

- a) Zajęcia w II Pracowni Fizycznej odbywają się zgodnie z rozkładem zajęć,
- b) Grupy laboratoryjne nie mogą przekraczać 12 osób. W czasie zajęć Pracownia jest niedostępna dla studentów innej grupy.

- c) Student może brać udział w zajęciach innej grupy jedynie w uzasadnionych przypadkach losowych, po zaliczeniu kolokwium oraz uzyskaniu zgody i tylko wtedy, gdy nie narusza to toku zajęć. Decyzje w tej sprawie podejmuje prowadzący zajęcia.
- d) Na pierwszych zajęciach studenci zostają zapoznani z zasadami pracy ze źródłami promieniotwórczymi, przepisami BHP i ppoż., zasadami dydaktycznymi i regulaminowymi prowadzenia zajęć, wymogami jakimi powinno odpowiadać sprawozdanie z ćwiczeń, kryteriami oceny oraz zaliczenia Pracowni. Studenci potwierdzają własnoręcznym podpisem znajomość przepisów BHP i swoją odpowiedzialność za zniszczony wskutek niewłaściwego użytkowania sprzęt. Studenci zostają podzieleni na dwuosobowe grupy ćwiczeniowe. Zostaje ustalony harmonogram ćwiczeń.
- e) Kolejne posiedzenia, do przedostatniego włącznie są posiedzeniami roboczymi, podczas których studenci wykonują ćwiczenia w ramach przydzielonych tematów.
- f) Ostatnie zajęcia przeznaczone są na uzupełnienie zaległych ćwiczeń (powstałych z dowolnych powodów) oraz wpisanie zaliczeń.
- g) Student wykonuje ćwiczenia o różnym stopniu trudności punktowane w skali od 2 do 5 pkt. Każdy ze studentów zobowiązany jest uzyskać w czasie trwania semestru liczbę punktów odpowiadającą ilości posiedzeń roboczych. Nie przewiduje się posiedzeń dodatkowych w trakcie semestru ani po jego zakończeniu.

Wykaz ćwiczeń wraz z punktacją przedstawia tabela:

Lp.	Temat ćwiczenia	Maksymalna możliwa liczba punktów za ćwiczenie
1	Wyznaczanie współczynników załamania ośrodków ciekłych i gazowych za pomocą interferometru.	4
2	Pomiary spektrofotometryczne, wyznaczenie ekstynkcji roztworów i filtrów barwnych, określanie współrzędnych trójkromatycznych barwy.	3
3	Wyznaczanie ekstynkcji roztworów i filtrów za pomocą fotometru Pulfricha.	3
4	Badanie podstawowych parametrów lasera He-Ne. Doświadczenia interferencyjne z wykorzystaniem wiązki laserowej.	4
5	Badanie zjawiska Faradaya.	3
6	Wyznaczanie wartości ϵ/m za pomocą podłużnego pola magnetycznego.	2
7	Wyznaczanie ϵ/m za pomocą poprzecznego pola magnetycznego	2
8	Doświadczenie Millikana.	3
9	Ruchy Browna.	4
10	Elektronowy rezonans paramagnetyczny /EPR/.	5
11	Zjawisko Zeemana.	5
12	Polarymetryczne oznaczanie stężenia i skręcalności właściwej substancji optycznie czynnych.	4
13	Analiza widmowa spektralnych lamp gazowych przy użyciu spektrogoniometru.	4
14	Badanie efektu Halla.	2

2. Organizacja zajęć roboczych.

a) Student przystępuje do zajęć w pracowni będąc przygotowanym merytorycznie do danego ćwiczenia, zgodnie z wykazem zagadnień podanym w załączniku. Po zdaniu kolokwium zostaje dopuszczony do wykonania ćwiczenia. Tematyka kolokwium obejmuje:

- ogólne wiadomości z danej dziedziny fizyki,
- szczegółowe opisy i teorie zjawisk fizycznych bezpośrednio związanych z eksperymentem,
- statystyczne metody wnioskowania i analizy błędów,
- sposób wykorzystania i obsługi aparatury,
- przewidywany przebieg eksperymentu i sposób jego interpretacji.

- b) W przypadku stwierdzenia przez prowadzącego zajęcia braków w przygotowaniu, student uczy się na terenie pracowni lub - za zgodą prowadzącego - w czytelni instytutowej.
- c) Po zdaniu kolokwium student przystępuje do wykonania ćwiczenia zgodnie z instrukcjami załączonymi do ćwiczenia, opisami zawartymi w podręcznikach, których wykaz znajduje się w załączniku do ćwiczenia oraz instrukcjami obsługi aparatury stosowanej w danym ćwiczeniu. Całość eksperymentu musi być we właściwy sposób dokumentowana, a dokumentacja podpisana przez prowadzącego zajęcia jest dołączana do sprawozdania.

UWAGA! Student może przystąpić do przeprowadzania pomiarów za wyraźną zgodą prowadzącego zajęcia. Studentowi nie wolno samowolnie włączać żadnego przyrządu do źródła prądu. Student ponosi odpowiedzialność materialną za szkody powstałe z jego winy, np. w wyniku nie przestrzegania obowiązującego w pracowni regulaminu.

- d) Student składa sprawozdanie z wykonanego ćwiczenia. Warunkiem dopuszczenia do kolejnego ćwiczenia jest oddanie sprawozdania z ćwiczenia poprzedzającego. Za zgodą prowadzącego termin ten może być przedłużony o kolejny tydzień. Sprawozdanie z błędami może być zwrócone do poprawy. Sprawozdanie z błędami może być zwrócone do poprawy z tygodniowym terminem oddania. Sprawozdanie oddane do poprawy winno zostać zwrócone z koniecznymi uzupełnieniami bez usuwania elementów podlegających poprawie.

3. Sprawozdanie z ćwiczenia.

1. Sprawozdanie jest opisem metody realizacji eksperymentu fizycznego, stosowanych przyrządów, przebiegu eksperymentu, prezentacją i analizą wyników oraz przedstawieniem wniosków z realizacji założonego celu.
2. Przy sporządzaniu sprawozdania konieczne jest wykorzystanie metod matematycznego opracowania wyników pomiarów oraz zalecane jest posiłkowanie się wspomaganiami komputerowym (programy własne, oprogramowanie aplikacyjne - arkusze kalkulacyjne, edytory tekstu itp.)
3. Sprawozdanie winno się składać z następujących, logicznie powiązanych części:
  - a) tabela znamionowa (imię i nazwisko, kierunek i rok studiów, temat ćwiczenia, data, miejsce na ocenę i podpis prowadzącego),
  - b) część teoretyczna:
    - krótkie teoretyczne wprowadzenie do tematyki ćwiczenia, opis zjawisk fizycznych będących

przedmiotem eksperymentu,

- metody realizacji doświadczenia,
- metody analizy wyników i błędów.

c) część eksperymentalna:

- opis aparatury wraz ze sposobem jej ustawienia do danego eksperymentu,
- opis rzeczywistego przebiegu eksperymentu i warunków pomiarowych wraz z wyraźnym wyodrębnieniem serii pomiarowych i podaniem niepewności systematycznych używanych przyrządów,
- zestawienie wyników pomiarów w postaci liczbowej oraz graficznej,

d) opracowanie wyników pomiarów:

- zestawienie wielkości odczytanych z wykresu, z podaniem sposobu odczytu,
- przykładowe obliczenia wielkości będących celem eksperymentu,
- odpowiednio opisane wykresy, z podaniem metody wykonania i źródła danych oraz graficznych metod analizy niepewności pomiarowych,
- dyskusją niepewności przy wykorzystaniu metod weryfikacji hipotez statystycznych,
- zestawieniem wyników i niepewności.

e) wnioski:

- ocena wiarygodności wyników,
- fizyczna interpretacja wyników,
- ustosunkowanie się do niepewności eksperymentalnych,
- ocena stopnia realizacji celu doświadczenia.

f) wykaz literatury

4. Należy zwrócić uwagę na unikanie najczęstszych błędów:

- niejednolite w całym sprawozdaniu, nie objaśnione oznaczenia,
- brak lub niewłaściwe jednostki,
- brak przejrzystego podziału na podpunkty, paragrafy itd.
- używanie oznaczeń bez ich uprzedniego objaśnienia,
- brak opisów tabel, wykresów,
- brak właściwej oceny i analizy wyników.

5. Każdy student wykonuje sprawozdanie samodzielnie.

4. Kryteria oceny studenta:

1. Końcowa ocena danego ćwiczenia uwzględnia oceny z:
  - a) kolokwium,
  - b) sposobu i zakresu przeprowadzonego doświadczenia, stopnia realizacji, samodzielności i inicjatywy,
  - c) sprawozdania końcowego, przy czym „zaliczenie” sprawozdania odbywa się w formie ustnej w dniu jego złożenia bądź na kolejnych zajęciach.
2. Zaliczenie Pracowni uzyskują studenci, którzy:
  - a) wykonali ilość ćwiczeń odpowiadającą wymaganej ilości punktów,
  - b) zaliczyli pozytywnie kolokwia i przedłożyli w terminie sprawozdania.

5. Pozostałe przepisy.

1. Prowadzący zajęcia ma obowiązek na bieżąco rejestrować wyniki pracy studentów obejmujące: obecności, oceny kolokwium, wykonania ćwiczenia, sprawozdania oraz zaliczenie danego ćwiczenia. Rejestr znajduje się na terenie Pracowni i może być udostępniony do wglądu studentom.
2. Pod koniec semestru wpisuje w rejestrze zaliczenie i potwierdza to własnoręcznym podpisem.
3. W gablotach pracowni winny być wywieszane tematy ćwiczeń, wykazy zagadnień i literatury.
  - a) Studenci powinni mieć zapewniony dostęp do instrukcji także poza okresem zajęć.
  - b) Każdy z zestawów ćwiczeniowych musi posiadać:
    - instrukcję wykonania ćwiczenia,
    - instrukcje obsługi przyrządów.
  - c) Odwołania studentów dotyczące zajęć w Pracowni kierować należy do kierownika
II Pracowni Fizycznej.

Kierownik II Pracowni Fizycznej

dr Dariusz Banaś

REGULAMIN BHP OBOWIĄZUJĄCY W II PRACOWNI FIZYCZNEJ

Nieumiejętne stosowanie różnorodnej aparatury w II Pracowni Fizycznej może spowodować różnego rodzaju porażenia. W związku z tym należy stosować się do poniższych przepisów BHP:

- a) Wszystkie przyrządy i urządzenia wolno stosować jedynie zgodnie z ich przeznaczeniem oraz warunkami zawartymi w instrukcjach ich eksploatacji.
- b) Obwody elektryczne występujące w doświadczeniach należy zestawiać zgodnie z podanymi schematami oraz nie włączać zasilania sieciowego 220 V bez zgody prowadzącego zajęcia.
- c) Stosowane lampy spektralne emitują szkodliwe dla oczu promieniowanie UV. W związku z tym lampa przed uruchomieniem musi być osłonięta obudową.
- d) Należy stosować ostrożność podczas pracy z grzejnikami oraz ultratermostatem - w szczególności nie dotykać gorących powierzchni ani nie rozlewać gorących cieczy.
- e) Przy pracy z laserem niedopuszczalne jest wprowadzenie wiązki laserowej do nieosłoniętego oka.
- f) Należy zachować szczególną ostrożność podczas pracy z odczynnikami chemicznymi.
- g) We wszystkich sprawach związanych z zachowaniem bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania ćwiczeń należy zgłaszać się do prowadzącego zajęcia.

Uzgodniono ze służbami BHP Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach